

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Dominica xviii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Dñica. xvii. post Trini.

lexit nos. Sed heu q̄m̄lti sunt q̄ postpo-
nūt ch̄m̄: et aīas suas perdūt. p̄ volupta-
tibz secl̄i. **D** avaritio fornicatores zc. **S**z
vñ hoc: **E** rre qz deū z celestia nō nisi alo-
ge z raro aspiciūt. Talibz aut̄ d̄r dñs **E** sa.
xxij. Audite q̄ lōge estis z cognoscite for-
titudinē meā: **Q** m̄ aut̄ terrena z corp̄ alia
de p̄pe aspiciūt vident̄ eis magna. **E** r̄ns
em̄ in planicie nō potest bñ iudicare d̄ ter-
re q̄ritate: sed si ad locū eminentē ascen-
dat: plen̄ iudicabit. **I** o hō q̄nto magis
est eleuat̄ a terra: terra sibi apparet in-
noz. **U**ñ dicit astrologi q̄ si hō possz asce-
dere ad spherā lune: terra sibi appareret
q̄m̄ nihil. **S** p̄ualiter: **H** oies terrena dili-
gētes illa iudicāt magna. **V**ide sermone
tertio de Ascensioe dñi.

S econd̄ arti. **I** n p̄ced. zc. **I** n isto di-
cendū de tertia q̄ est p̄sid̄ratio desi-
derade suscitatiois: qz dixit dñs mortuo.
A dolescēs tibi dico: surge. **E** t̄ resedit qui
erat mortu⁹ z cepit loq̄ zc. **U** bi tria desi-
gnant cōsa p̄tōris viuificationē.

P rimo saluatoris amorosa excitatio.
S econd̄ p̄tōris p̄tuosa resurrectio.

T ertio redēptōr̄z gl̄iosa magnificatio
P rimo saluatoris zc. q̄ vicz excitat mor-
tuū i p̄ctis. **U**ñ z p̄tōri d̄r **E** ph. v. **S** ur-
ge q̄ dormis z exurge a mortuis. **P** ector̄ at
sic reuocat̄ d̄r adolescēs: qz nōdum est in
p̄ctis inueterat̄: sed ad bonū quertibilis

S econd̄ p̄tōris resurrectio: qz resedit q̄
erat mortu⁹. i. surgēs sedit in loculo in q̄
pus iacebat. **I** n q̄ signat̄ q̄liter p̄tōr audi-
ens inspirationē z vocē dei resurgit. **I** o.
.v. **V** enit hora et nūc ē q̄m̄ mortui audiet̄
vocē filij dei: z q̄ audierit uiuet. **S** ūt aut̄

tria signa suscitatiois sp̄ualis q̄ tāgunt̄ in
hoc q̄ resedit: z cepit loq̄: et dedit illū ma-
tri sue. **R** esidet em̄ hō z resilit a p̄tō p̄ cō-
tritionē. **I** ncipt loq̄ p̄ p̄fessioez. **R** eddit
m̄f̄i sue eccl̄ie p̄ satisfactioez: p̄ quā restitu-
itur cōioni fidelīū. **T** ertio ponit̄ christi
magnificatio: qz accepit oēs timor̄ z ma-
gnificabāt deū dī. qz p̄pha magn⁹ surrexit
in nobis: zqz de⁹ uisitauit plebē suā. **I** n-
uasit q̄ppe eos timor̄ reuerētial: admiran-
tes de potētia z bonitate dñi: z magnifica-
bant zc. **I** n q̄ signat̄ q̄ ex hoc p̄cipue timē-
dus: honorād⁹: z laudādus est deus: qz
p̄tōres ad vitā suscitāt. **I** o dicebat **P** a.

B ūdic aīa mea dñm̄: et oīa q̄ intra me s̄
zc. sequit̄: **Q** ui p̄pitiat oibz iniquitatibz tuis
qui sanat zc. **S** ultra q̄ est in nobis gaudiū
materia: qm̄ si volum⁹ penitere: paratus
est de⁹ aīas p̄ras suscitare. **E** xemplū in
brō **M** artth̄eo: **Z** ach̄eo: **M** agdalena: **P** etro
zc. **E** zech. xvij. **S** i impi⁹ p̄niaz egent zc
vita uiuet.

E r̄n⁹ art̄ic. **A** pplica qd̄ habet̄ fer̄is
vj. ante dñicam in passione.

D ominica xvij. **S** ermo p̄mus.

I cet sabba-
to curare. **L** uc. xij. **O** bsacro
vos ego vincet̄ in dñō: vt di-
gne ambuletis uocatione q̄ uocati estis.
E ph. iij. **I** n uerbis thematis s̄at̄ notat̄
q̄ si curari volum⁹ a morbo p̄cti: oportet
a p̄tō q̄escere. **I** urta illd̄ **E** sa. j. **Q** uiesci-
te agite puerse. **I** o debem⁹ sp̄ esse in sab-
bato. i. in req̄e. **E** t̄ hoc maxie necessariuz
est ch̄ianis q̄ in ch̄io quiescere dñt. et sic
in sua uocatione ambulare de uirtute in p̄-
tutez. **A** d qd̄ hortat̄ **P** aul⁹ di. **O** bsacro
uobis sunt tria notāda.

P rimum exhortatiois benignitas: **O** b. v

S econd̄ exhortatiois charitas: ego uin.

T ertiu exhortatiois p̄itas: in dñō.
vt digne ambuletis zc.

D e p̄mo **S** eñ. **G** n̄osus est anim⁹ hois
facili⁹ ducit̄ q̄ trahat̄. **I** o d̄r ap̄ls: **O** bsac-
ro uos: nō: p̄cipio. **D** e scdo. ij. **C** o. j. **S** i
ue tribulamur p̄ uia exhortatioe z salute
D e tertio. j. **T** hef. ij. **A** mbuletis digne
deo q̄ uocauit uos. **I** cet zc.

P rimum ar. **A** n oīs morbo p̄cti sit ca-
rabil: **V** ide fer. ij. post p̄mā do. xl.

S econd̄ ar. **I** n euāgelio oñdit̄ se dñs
uex medicinā dōo triplicē medicinā

P rima est curatiua

S ecd̄a est p̄seruatiua.

T ertia est roboratiua.

P rima est q̄ oñdit̄ in curatioe hydropt̄i.
Q d̄ ei faciebat circa corpa: signū erat eoz
q̄ faciēda sūt circa aīas: qz est sanitas solū-
cite p̄curāda. **N** ā vt d̄r saluator **M** ar. xvj
Q uid p̄dest hoī si m̄. v. lu. zc. aut quā da-
bit hō zmu. zc. **I** n curatioe aut̄ hydropt̄i
cī oñdit̄ triplex instructio pertinens ad cū

rationem anime

Prima est localis.
Secunda est temporalis.
Tercia est modalis.

Prima igitur et cetera que vix sumit ex iudicio lo-
ci. quod erat hydropic? ille in domo an iesuz
In quo docemur quod aia peccatrix curari vo-
lens o3 esse in domo. i. intra se recollecta.
Esa. xlv. Redite purificatores ad cor. Et
se o3 humiliter coram deo presentare p affectu.
Joel. ij. Convertimini ad dñm deū vrm. Et
sic ad dñm uersa o3 iniquitates suas recog-
noscere: et mi3 implorare cogitatio sue cura-
tionis difficultate: q notat p hydropisim
q vix aut nuq curat. Et tal est mor? pec-
cati. Ps. Loge a peccatoribus sal. Et h pleq
rūq3 ptingit: q3 peccōr medicā. i. pñiam
abominat. Signat aut hydropic? tria ge-
nera peccōr. **P**rimū est supbia: eo q in hy-
dropico est eurgēs inflatio. Unz et coram
phariseis supbis curauit dñs hydropicū
corp?r: vt exēplo illo disceret cura spū
aliter: vt tāgit Greg. in moral. **S**com est
luxuria. Beda. Hydropic? ppat ei quez
flux? carnalū voluptatū exuberās aggra-
uat. Hydropic? em mor? ab aq3o hūo-
re vocabulū trahit. **T**ertiu est auidia
Aug? de peccōria euāge. Hydropic? qñ-
to pl? abundat hūore inordinato: et qnto
plus bibit: tāto pl? sitit. Sic auar? qnto
copiosior diuitijs: tāto eas ardēt? p cupi-
scit. **S**ecda est instructio tpalis q sumit
ex iudicio tpis: q3 sabbato curat? est/ per
qd iugnat rehes a peccō. Ber. Si vis ve-
rus penitēs eē: cessa a peccō. In hoc etiā si-
gnat q in sabbato celestis qētis oēs sē in-
firmatates curāde. **T**ercia est instructio
modalis: q. i. sumit ex mō curād/ q3 iesus
apphensum sanauit eū ac dimisit. Theo.
In qñd h pspexit dñs ne phariseos scan-
dalizaret: sed vt bñ facta degerēt. Docet em
nos cū magna resultat utilitas nō curare
si stulti scādalizent. Spūalit aut apphen-
dit peccōr a dño qñ dat spē pñdētia. ps.
In dño sperās nō infirmabor. Sanat cū
sibi infundit gra. Rom. iij. Iustificati. i. a
peccō curati gratis p gram ipi. Dimittit
aut abire cū liberat a diabolice futut? mi-
seria. Lu. vij. Glade in pace. et Ro. vij. Li-
berati a peccō: serui aut facti deo. **D** q3 de-
siderāda est hec libertas: et q3 turpis oppo-

sita seruitus. **E**xemplū hīc applica si vo-
lueris d̄ Diogene. Vide ser. v. p. j. do. xl.
Tertiar. Aud. zc. Notate in q sunt
aliqui morbi naturaliter incurabiles. Ad
eū est in medicis vt eger sp releuet: q3 qñ-
q3 viciū est materie: nō artificis. ff. ad le-
ge aq̄liam. l. Si seru? s. Si calicē. Et e-
tra de locatoz pducto. Propf. Et. xliij
di. Ephelis. Audite. Si q3 morbid? aut?
materia morbi nec digerit pōr: nec euacua-
ri: talis est incurabil. Spūalit: peccōr nisi
p pñitioez digerat morbū suū: et p pñessio-
onē ac bonū ppositū expellat: talis est spū-
ritualiter incurabilis. Luce. xij. Nulli p-
tentia egeritis: omnes sēt pibitis.

Dñica. xvij. post Trini. Sermo. ij.

Lacet sabbato. zc. Unus corpus et vnus
spiritus. Ephes. vi. Si cura
spiritualit volum? necessaria vobis est
vntas charitatis: vt vix sim? qñ vnum
corpus. Ubi notandū q inter mēbra ei-
dem corporis est triplex naturalis beni-
gnitas: p quā signat triplex benignitas:
q inter nos volūtaria esse o3. **P**rima ē
benignitas mutue remissiois sine vindica-
tioe. Ro. xij. Nulli malū p malo reddetes
Deut. xxxij. Vea ē vltio: et ego retribuā.
Nec ei vnū mēbr? qrit de alio vindictā si
forte ipm leserit. **S**ecda est benignitas
mutue reputatiois sine emulatioe. Unū ei
mēbr? reputat sibi factū qd alteri fit. Un-
si pes ledit: os d̄r. Cur me lesisti. Nec vnū
mēbr? alii iudicat: s3 poti? pgaudet et p-
dolet: Sic o3 esse int mēbra ecclie. Unz et ca-
put nostz d̄r chūs Act. ix. Saule saule:
qd me pseq. cū tñ nō pseqret eū in p̄ria p
sona: s3 in mēbr?. Un. j. Loz. xij. Si qd pa-
tit vnū mēbr?: ppatunt et alia mēbra. Un-
z Gre. In tāto qsq3 sanctor ē: in qnto pfe-
ctius sentit dolores alienos. **T**ercia ē
benignitas mutue supportatiois sine de-
spectioe. Unū em mēbr? nō despiciat ali-
ud. Sic nec qsq3 ditior aut nobilior o3 de-
spicere inferiore. Nā q sūt hic inferiores:
sepe in p̄spectu dei sunt p̄ores. j. Loz. xij.
Que putam? iqbiliora mēbra corpis eē:
his abūdantiore honore circūdam? De

Dñica. xvii. post Trinitatis

llus em vestm⁹ nates q̄ oculos vl' nasuz
vel facie. Ita z dñs qñq plus honorat in
feriores q̄ superiores. Et sic erūt nouissi
mi p̄m̄: z p̄mi nouissimi vt h̄r. **D**art. xx.
Licet. zc.

Prim⁹ ar. Utrū ois morbo pcti gra
uatus recurrēs p penitētiā ad ch̄m
medicū: inueniat grām curatiuaz. Vide
dñica. iij. post epiph. sermōe p̄mo.

Scds ar. In p̄ced. zc. In isto dicen
dū de medicina p̄seruatiua. Sūt ei
suxta textum euāgelicū tria considerāda
q̄z p̄sideratio multū valet ad viciōz cō
uersionem et fugam.

Primū: est infallibilis ch̄i scia.

Scōm: est inexcusabilis pctōz insipia.

Tertiu: est inexplicabil dñi beniuolētia

Primū est. zc. Nā post q̄ in euāgelio dī
ctū ē. Et ipi obfūabāt eū: seq̄t. Et rñdēs
iesus dixit ad phariseos. Beda. Qd̄ dī
rñdēs iesus ad h̄ respicit qd̄ p̄missum ē:
z ipi obfūabāt eū. Dñs em nouit cogita
tōes hoīm. Lerte hoc mltū d̄z corda pec
catorz p̄fudere. **S**cōm ē zc. q̄ oñdit in
in hoc h̄ q̄ dñs interrogauit phariseos
dicēs. Si licz sabbato curare. At illi ta
cuesūt. Itē postea. Et nō poterāt ad hec
rñdere p̄bū. Theo. In sua interrogatōe
deridet eos sicut ameres. Deo em bñdicē
re sabbatū ipi phibent bona opari in eo.

Illa ar dies q̄ bona opa nō admittit: ma
ledicta est. Beda. Derito interrogati ta
cent qz q̄cqd̄ dixerit q̄ se dictū vidēt. Nā
si licz sabbato curare q̄re saluatore an cu
ret obseruant. Si nō licz q̄re sabbato pe
cora curāt. Sic ē in excusabil oim pctōz
insipietia q̄ pot⁹ ad p̄p̄iā volūtate oculū
sūt h̄ntes: q̄ ad dei volūtate z trāsitoria
magis q̄ eterna p̄siderātes existunt. In
q̄ maxia p̄fusioe se dignos oñdūt. Deut.
xxij. Neccine reddis dño p̄ple stulte z in
sipientes veniet aut̄ t̄ps qñ oino p̄fusi suam

stulticiā recognoscent: s̄ nimis tarde: qñ
dicēt illō Sap. v. Nos isensati virā illoz.
zc. q̄ errauim⁹ zc. Quid q̄ p̄fuit nob sup
bia zc. **T**ertiu ē zc. qz phariseos excecā
to syolebat ad lumē p̄tatz r̄ducere curās
corā eis hydropticū. Et rñdēs ad illos dī
xit. Cui⁹ v̄m̄ asinus aut bos in puteum
eader: z nō cōtinuo extrahet illū die sab
bati. Beda. Cōpetēti exēpto soluit que

stionē: vt ostendat eos violare sabbatū in
opere cupiditatis qui eū violare arguerit
in opere charitatis. Multi plati similes s̄
phariseis: plus solliciti de salute bestiarū
q̄ aiaz. In hoc itaqz dñs oñdit q̄ vene
rat hoies a puteo cupiditētie extrahere
in q̄ demersi erant. In q̄ manifestat ei⁹ be
niuolētia. Cuius p̄sideratio nos inducē
re d̄z vt caueamus a pctō: z si induratos
p̄fudere q̄ ad tā beniuolū dñm p̄uerti no
luerūt. vñ sūt grauiter increpādi. **E**xē
plū **D**art. xj. Dñs in p̄perabat ciuita
tibz q̄z p̄dicauerat dicēs. Ne tibi corozā
im. q̄. Vide ibi. Et tandē oibus indura
tis dicit illud **P**rouerb. j. Vocauī vos et
seuultis. zc.

Tertius ar. Aud. zc. Videte q̄e recu
setis medicinā. Medicus em nr: oēs
adhibuit diligētia p nobis. Audite q̄ qd̄
dicit lex. **I**llucias. s̄. Sicuti. ff. de offi. p̄
sidiō. Euentus mortis medico q̄ dilige
sunt: p̄tari nō d̄z. Et sic h̄r. xlvij. dist. c. vi.
Sufficit diligētia adhibere quā p̄r. **P**o
ne q̄ casum de eo qui non vult vti syrupo
sibi dato a perito medico q̄ posset p̄serua
ri: futuris isfirmitatibz. Si q̄ talis i mor
bu incidat nō medicus s̄z ip̄e increpand⁹
est. **E**xpone z applica. qm̄ magno piclo
se exponit: q̄ ch̄i medicinā p̄ntit. **E**cc̄.
iij. Qui amat piculū pibit in illo.

Pro eadē dñica. xvij. post trinitatē.
Sermo tertius.

Licet sab
bato. zc. Vocati estis in
vna spe vocationis vestre.
Eph. iij. **C**ōsideratio hui⁹ vocatōis nos
hortat ad q̄rendā curationē aiaz. Est at
notanda triplex vocationis. **V**ide s̄ dñica.
iij. post trinitatis. **S**ermōe. vj.

Licet zc.

Prim⁹ ar. An faciēti qd̄ in se est ne
cessario detur grā curatiua. **V**ide
do. iij. post trinita. sermo. ij.

Scds ar. In p̄ced. zc. In h̄ sermo
ne dicendū est de tertia q̄ est medici
na corroboratiua siue fortificatiua quam
nobis ministrat dñs inducendo ad hūilit
tate p̄ quā roborat aia spūalr̄ z lapsuz: sic
stabilis h̄s cū sedet i imo. Dñs q̄ intrēdēs

quō p̄mos accubit? eligerēt dicit ad illos
Cū inuitat̄ fueris. r̄c. Ubi tria nobis in
sinuantur p̄sideranda.

Primū: ē vanitas r̄gal̄ ambitōis.

Scōm: ē utilitas sp̄ual̄ hūilitatiōis.

Tertiu: ē eq̄tas final̄ retributiōis.

Primū igit̄ r̄c. Uñ dī. Cū inuitatus fue-
ris ad nu. n̄ dis. in p̄io lo. ne forte ho noza
te sit inuita. ab illo z venies q̄ te z illū in-
uitauit dicat t̄i. Da huic locū: z incipias
cū rubore nouissimū locū tenere. p̄s. Uñ
dī imp̄iū supercaltat̄z eleuatū sic cedros
libani: trāsiui et ecce nō erat: q̄siui eūz nō
est inuēt̄? loc? ei? **S**cōdo p̄ponit̄ utilit̄
tas sp̄ual̄is hūilitatiōis: cū dicit. S̄z cū vo-
cat̄ fueris ad nup. vadez recū. in no. loco
vt cū venerit q̄ te inuitauit dicat t̄ibi. A-
mice ascēde sup̄ius. Et tūc erit t̄ibi gl̄ia
corā simul discubentibz. Chryso. Subet
nos dñs in vltimo loco recubere nō soluz
vt corpe in nouissimo loco iaceam? s̄z et̄
aio: vt nouissimos nos eē oim̄ iu. acem̄z
Sine cā em̄ loco se hūiliat q̄ corde se p̄e-
fert. Notādū at̄ q̄ h̄ dñs n̄ intēdit docere
quō adq̄rere debeam? hūanā gl̄az: s̄z exē-
plo adq̄rēdi hūanā gl̄az docet nos adq̄-
rere celestē gl̄oriā. Iō etiā hāc acm̄ōnitio-
nē euāgelista parabolā vocat. Circa cui⁹
expositionē notandū q̄ triplices s̄t nuptie
ad q̄s inuitamur. Prime s̄t nuptie cul-
pe. He celebrant̄ inf̄ aiām z diabolu p̄ cō-
sensum p̄cti mortal̄. Et ad illas nos inuitat̄
diabol⁹ p̄ nūciū prauē suggestiōis: s̄z
nō recubas in p̄mo loco p̄ p̄cti delectatio-
nē: s̄z in nouissimo p̄siderado p̄fusionē et̄
nā. Grego. Domesticanū est q̄ delectat:
s̄z eternū q̄d cruciat. Scōde s̄t nuptie gr̄e
scz vniō aie cū deo. Ad has inuitamur p̄
scripturas p̄dicatiōes: z inspiratiōes: sed
nō discubas in p̄mo loco. i. noli extolli de
gr̄a tibi collata. Greg. De medicina vene-
nū facit q̄ de gr̄a sup̄bit. Tertie s̄t nuptie
gl̄e. Ad has vocat̄ lucifer recumbere vo-
luit in p̄mo loco. Esa. xiiij. In celū cōscē-
dam r̄c: Iō cecidit. vt habet̄ ibidē. Sic z
q̄ p̄matū ambit. Ber. Ambī p̄matū: pos-
sīde archidiaconatū: ascende ad ep̄atū:
gd̄atim ascēdes: verūt̄ n̄ vsqz ad infern̄ no-
uissima descēdes. **T**ertio p̄ponit̄ eq̄tas
z c. qz ois q̄ se exaltat hūiliabit̄ sponte vel
coacte: hūc vlt̄ in futuro. Et q̄ se hūiliat vo-

lūtariē exaltabit̄. Cyrill⁹. Hoc dī fm̄. dī
uini iudiciū nō fm̄ hūanā cōsuetudinē s̄z
quā plures p̄cupiscētes honores p̄sequū-
tur. Alij vō se hūiliātes inglorij remanēt
Chryso. Ne timeas honore tuo destructo
si hūiliaueris teipm̄. Ita em̄ magis extol-
lit̄ gl̄ia tua: ita maior̄ efficit̄. Hec ē regni
ianua. Si voluerim⁹ magni apparere nō
erim⁹ magni s̄z z alijs debonorabim⁹
Exēplū habem⁹ i sat̄hana. Esa. xiiij. In
nabuchod. Dan. iij. Et i babil̄. Dan.
v. Et in sup̄bissimo antiocho. ij. Sach.
ix. Et in multz alijs q̄ p̄ suā sup̄biā deie-
cti s̄t. P̄s. Deiecasti eos dū alleuārat̄.

Tertio ar. Aud. r̄c. Cauete gr̄a sup̄-
bia ne cū sup̄bis deiciamini. Nota
te q̄d dī. xxvij. dī. c. Plimos. in fine. Ex-
empla alioz nos cauere p̄monēt in futurū
Et sic dī. ff. locati. Si q̄s domū. s. j. p̄e-
uidere d̄z q̄d cōtingere p̄t. Notat̄: si
essent due vie vna circa cacumen mōtis:
alia in valle plana z vidisses incedētes p̄
alta viā: turpiter corruentes. Alios aut̄
q̄ tēdebāt faciliter z secure pueniētes: quā
poti⁹ illaz viāz eligeres. Nō dubito q̄n
securiorē. Expone z applica ad viā sup̄bie
z hūilitatis notādo illud Grego. Suidē
tissimū signū reproboz ē sup̄bia: electoꝝ
autem hūilitas.

Dñica. xvij. Ser. j.

Quod est.

Quod mādātū magnum in lege
Darth. xxij. Gr̄as ago
deo meo i p̄ oibz vob̄ in gr̄a dei: q̄ data ē
vob̄ in ch̄io iesu. j. Cor. j. Magna d̄pe
sūt oia legis mādātā: q̄ a maḡ. s. a dō sūt
data. Deut. vj. Hec sūt p̄cepta q̄ manda-
uit dñs de⁹ vr̄. Et p̄p̄ magnū finē data
sūt: qz ob̄suantibz b̄ndictio p̄mittit̄: tran-
gressibz vero maledictio. Deut. xj. En-
pono vobis hodie b̄ndictiōez z maledi-
ctiōez r̄c. Itē magna sūt z rationabilissi-
ma Ro. vij. Lex quidē sancta z mandatū
sanctū iustū z bonū. Apparet ergo p̄ceptoꝝ
magnitudo. Tū ex p̄ceptoꝝ aucto-
ritate: tū ex finis sublimitate: tū ex māda-
toꝝ q̄litate. Vultū q̄ conandū est ad eoz
obseruantia. Et p̄ beati sunt: quibus est
data gratiē obseruandi. Propterea pau-
rr s